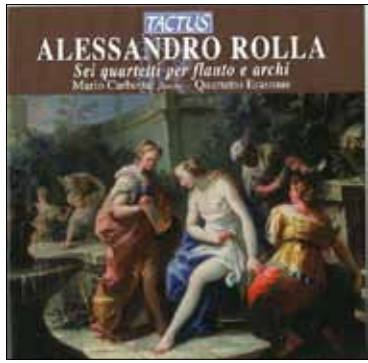

CD KLASSIEK

Leermeester
Alessandro Rolla

De Italiaanse toondichter Alessandro Rolla (1757-1841) is slechts bekend gebleven omdat hij een tijdlang de geniale violist Paganini onder zijn hoede had. Heel wat 'duivelstrucs' die vandaag aan Paganini worden toegeschreven, zoals het pizzicatospel met de linkerhand en extreem stijgende en dalende chromatiek, blijken vondsten van diens leermeester.

Rolla was echter veel meer dan een uitmuntend pedagoog en een vernieuwer van de viooltechniek. Hij schreef heel interessante muziek en stond in zijn dagen hoog aangeschreven. Het was een tijd waarin muzikale genialiteit schein en inslag was. Rolla kon zich gerust meten met Haydn, Mozart of Beethoven. Hij deed al evenmin onder voor Italiaanse toondichters als een Salieri, Cherubini of Boccherini.

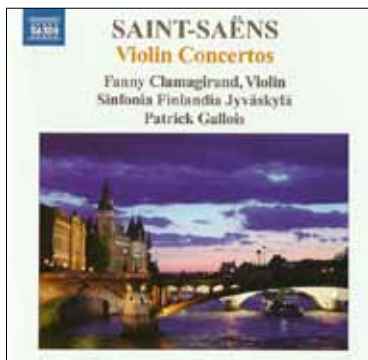
Zijn carrière ving aan het hof van de hertog van Parma aan, midden de galante rocoperiode. Rond zijn veertigste was hij in Milaan eerste violist en leider van het orkest van de Scala. De nieuwe Fran-

se bewindvoerders in Milaan, later opgevolgd door de Oostenrijkers, wilden de Scala uitbouwen tot de belangrijkste opera van (het nog niet eengemaakte) Italië en daarvoor huurden ze maar meteen de beste virtuozen in. Rolla ontloopte zich in Milaan als organisator. Zo liet hij er de opera's van Mozart opvoeren, dirigeerde die van Rossini, Donizetti en Bellini, en zette in Italië als eerste Beethovens symfonieën op het programma.

Zelf componeerde hij intussen veel kamermuziek, die hij ook graag persoonlijk ten gehore bracht. Van zijn verfijnde kwartetmuziek is de cd met fluitist Mario Carbotta en leden van het Quartetto Erasmus een knap voorbeeld. In dit geval gaat het dus om zes fluitkwartetten, maar Rolla componeerde ook wel voor minder traditionele ensembles zoals een klaviersextet. De zes horen duidelijk samen en bevinden zich op de overgang van klassiek naar vroeg romantisch, ergens halfweg tussen Haydn en Boccherini. Heel melodieuze, helder geformuleerde en erop gebrand meerdere emoties aan bod te laten komen. Knappe muziek van een nog te zeer onderschat componist. (JC)

Alessandro Rolla, *Sei quartetti per flauto e archi*, door Maria Carbotta (fluit), met leden van het Quartetto Erasmus, Tactus (distributie Laval), TC 751805, 22,50 euro.

CD KLASSIEK

Jong geleerd
Camille Saint-Saëns

Enkele jaren geleden bespraken we hier de sonates voor viool solo van Eugene Ysaye en toen merkte we en passant op dat de jonge Fanny Clamagirand wellicht een mooie carrière wachtte. Momenteel is deze violiste nog geen dertig, maar ze heeft wel nog gewonnen aan diepte en kracht. Op deze cd zet ze de vioolconcerto's van Saint-Saëns met veel *présence* en *esprit* neer.

Wonderlijk hoe zo'n jonge dame bijvoorbeeld het allegro van het derde vioolconcerto, dat zo vaak smeltend traag met dubieuze romantiek wordt vertolkt, toch helder en met een ingehouden kracht weet te vertolken. Grote klasse.

Ze behandelt het werk van de grote componist niet als achtergrondmuziek. Evenmin zweert ze bij een droge virtuoze techniek. Het lijkt wel of ze de moeilijkste passage met een glimlach speelt zodat de zuivere muzikaliteit bovenkomt en gevoelens de overhand krijgen. Licht, zuiver, vloeiend, helder — ziedaar de termen die in je opkomen bij het beluisteren van deze verrukkelijke opname van een jonge vrouw die de beloftes van haar jeugd duidelijk inlost. (JC)

Camille Saint-Saëns, *Violin Concertos*, door Fanny Clamagirand (viool, een Matteo Groffiller uit 1700) en Sinfonia Finlandia Jyväskylä Patrick Gallois, Naxos, 8.572037.

BOEK SPIRITUALITEIT

Wat is liefde?
René Stockman

Centraal in de spiritualiteit van de broeders van Liefde staat natuurlijk de liefde. Algemeen overste broeder René Stockman nam Bijbelteksten als uitgangspunt om te mediteren over die liefde. De ene tekst laat hij als het ware becommentariëren door de andere. Hij doorzoekt Paulus'

brieven, het beroemde Hooglied, maar ook het evangelie volgens Matteüs dat ons duidelijk maakt dat iedere mens een icoon van Christus zelf wordt.

God is liefde en de liefde berust in God. Dat komt omdat de mens verwant is met God. Broeder Stockman: „We kunnen maar echt mens worden, wanneer we geworteld blijven in onze echte en enige oorsprong: God, en wanneer we onze armen openen voor onze medemens. De echte zelfontplooiing, waar tot op vandaag zoveel om te doen is, heeft steeds met God en de medemens te maken. En hier struikelen vele mensen over, omdat ze zowel in God als de medemens de concurrenten zien die hun zelfontplooiing in de weg staan.”

Sterk zijn de stukken (eigenlijk meer dan de helft van het boek) waarin Stockman de traditionele 'werken van barmhartigheid' verkent en waarbij hij put uit zijn ervaring als religieus en hulp-

verlener. Die zijn spiritueel van aard. Stockman: „Bij een werk van barmhartigheid, en dat maakt het verschil, is de liefde het eerst en volgt de actie uit deze liefde, de actie is er de consequentie van. En zelfs wanneer de nood gelenigd is en de actie wordt stopgezet, blijft de liefde overeind. Het is een uitnodiging om de werken van barmhartigheid, hoe lichamenlijk ze ook worden uitgedrukt, steeds vanuit een spirituele grondhouding te verrichten.” (EDS)

René Stockman, *Is uw liefde geloofwaardig?*, Altiora, Averbode, 2012, 252 blz., 16,50 euro, 978 90 317 3496 2.

BOEK ACTUALITEIT

Eenvoudig moeder
Marjolijn de Galan

Heb je ooit een dier van 's ochtends zeven tot 's avonds elf uur bezig gezien? Marjolijn de Galan geeft deze en andere vragen die tot nadenken stemmen mee aan de hedendaagse vrouw die zoveel rollen combineert: werk en gezin, zorg voor kinderen, haar partner en zichzelf. En die allemaal heel goed wil doen.

De auteur weet waarover ze spreekt. Ze is zelf moeder en ze leidt een trainingsbureau dat zich richt op hoger opgeleide vrouwen die werk en privé op een goede manier willen combineren. *Eenvoudig moeder*, de titel die ze voor haar boek koos, laat die taak veel makkelijker uitschijnen dan ze in werkelijkheid is.

Acht thema's snijdt de Galan aan, acht stappen naar meer balans, noemt ze het zelf. Ze vertrekt van concrete situaties en getuigenissen van vrouwen uit haar doelgroep. Hen laat ze nadenken over neen zeggen, een gesprek aangaan, naar je eigen lichaam luisteren. Tussendoor geeft ze tips en concrete verwerkingsopdrachten aan wie wil meegaan in haar stappenplan naar meer zelfkennis. Aan wie de tijd neemt om stil te staan bij enkele concrete vragen. Over grenzen stellen, omgaan met stress, te hoge verwachtingen of schuldgevoelens bijvoorbeeld.

De laatste stap, mild zijn, is dan ook aan zichzelf gericht: heb je-

zelf lief. Een vraag die geregeld terugkomt, is wat de moeder van vandaag graag zou lezen in een interview, waarbij men over dertig jaar aan haar kind van nu vraagt om over haar/zijn moeder te vertellen. (NL)

Marjolijn de Galan, *Eenvoudig moeder. Acht stappen naar meer balans*, Forte Uitgevers/Altiora, Baarn/Averbode, 2012, 144 blz., 14,95 euro, ISBN 978 90 7995 616 6

BOEK GESCHIEDENIS

Geschiedenis zonder land
Rolf Falter

Vergeet alles wat u ooit leerde aan 'vaderlandse geschiedenis' en lees dit boek van Rolf Falter over de geschiedenis van het land dat momenteel België heet. Deze historicus past het verhaal van onze streken immers in dat van de grote Europese kantelmomenten. Alle mythes moeten eraan geloven, de Belgicistische zowel als de Vlaams nationalistische. Lees de Guldensporenslag van 1302 eens zonder communautaire bril: een overwinning van de steden die nooit politiek werd verzilverd.

Falter, in een vroeger leven politiek journalist: „Met de jaren groeide de zin om eens geschiedenis te schrijven die door al die nationale mist heen snijdt, op zoek naar de echte cruciale vragen in het verhaal van ons verleden en naar mogelijke antwoorden. Alle invloeden op de geschiedschrijving beletten vaak dat men doordringt tot nochtans essentiële vragen over beslissende momenten uit ons verleden.”

En dat zijn er een pak. Waarom sloeg bijvoorbeeld het geregelde leger van de Nederlandse koning Willem in september 1830 op de vlucht voor een zootje ongeregelde opstandelingen van wie de leiders waren gaan lopen? Waarom palmde Louis XIV omstreeks 1700 het latere België niet in, terwijl hij er al kansjes voor had? Waarom was het verzet tegen de Franse 'bezetter' in de jaren 1790 zo minimaal?

Falter toont aan hoe kleintjes het nationaliteitsgevoel was in de Zuidelijke Nederlanden en hoe er ook in de aanloop naar '1830' geen echt streven naar onafhankelijkheid was. Er was dus zeker geen collectieve drang om Belg te worden bij de onafhankelijkheid van onze contreien in 1830, hooguit

een verlangen om als territorium eindelijk met rust gelaten te worden. Maar voor de internationale grootmachten kwam een nieuwe bufferstaat niet slecht uit.

Ook na 1830 bleef de nieuwe staat steeds een broos geheel, pas na het afkopen van de Scheldetol in 1863 kreeg het land een koppoort op industrieel vlak.

De auteur is een overtuigd Europeaan: „België is geen eiland, hoezeer het zich daar soms ook naar gedraagt. De toekomst van dit kleine stuk Europa aan de Noordzee hangt vooral af van de evolutie die Europa zelf zal ondergaan, van de verschillen tussen onze buurlanden en van de mate waarin België zichzelf daarin als land kan aanpassen of niet.” (EDS)

Rolf Falter, *België. Een geschiedenis zonder land*, Bezige Bij, Antwerpen, 2012, 458 blz., 22,50 euro, ISBN 978 90 8542 344 7.